

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN-2020-806

2.11.2020

Gjensidige Forsikring ASA

Bygning - innbo (kombinert)

Skade på mur og bolig – sprengningsskader?

Sikrede opplevde rystelser i huset som en følge av sprengningsarbeider i nærheten. Det ble avdekket sprekker i mur innvendig og utvendig, sprekk i panel innvendig, skader på vinduer og verandadør, samt skader på ildsted og enkelte gjenstander. Sikrede meldte fra til selskapet og anførte at skadene var forårsaket av sprengningsarbeidene i nærheten. Taksten konkluderte med at skadene ikke hadde sammenheng med sprengningsarbeidene, og selskapet avviste ansvar. Nemnda kom til at sikrede ikke hadde sannsynliggjort at årsaken til skadene skyldtes sprengningsarbeidene.

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om dekning for skade på mur og bolig.

Sikrede har bygningsforsikring hos selskapet med følgende vilkår:

Dekkes

Plutselig og uforutsett skade ved:

Brannskade og skader som følge av lynnedslag, eksplosjon, nedsoting og elektriske fenomen (...)

Andre plutselige og uforutsette skader

Dekkes ikke

Plutselig og uforutsett skade dekker ikke

- Skade som skyldes tele, setninger, jordtrykk, utilstrekkelig eller sviktende fundamentering. (...)
- Materialfeil, konstruksjonsfeil eller uriktig montasje, samt skader som følge av dette. (...)

Sikrede meldte fra til selskapet 4.10.19 om skade som følge av rystelser etter sprengning i område.

Selskapet engasjerte firma R. som befarte boligen og utarbeidet skadetakst 7.10.19. I taksten fremkom bl.a. følgende:

Hva forårsaket skaden, og hvorfor?

Det er skader og sprekker i mur utvendig på huset. Disse har ifølge forsikringstaker oppstått som følge av sprengning i forbindelse med bygging av ny skole på naboeiendom.

Forsikringstaker opplyser at de var plaget med kraftige rystelser i huset under byggeperioden. Skader på muren er utbedret av forsikringstaker selv, men forsikringstaker opplyser om følgeskader innvendig. Disse er beskrevet under skadeomfang.

Regressopplysninger

Nei.

Jeg kan ikke se at noen kan holdes ansvarlig for skaden.

Skadeomfang

Det er skader på et stykk vindu 100x140 cm kobla glass, og en stykk verandadør 90x200. Det er sprekkdannelse rundt vindu og dør, samt at dør er vanskelig å åpne/lukke.

Videre er det skade på ildsted. Dette har vært forsøkt reparert uten at det har lyktes, så dette bør skiftes.

Ildstedet lekker røyk, og kan tidvis ikke brukes.

Videre er det oppdaget skade på noe mindre løsøre. Dette gjelder to eldre lysestaker som ft selv har reparert.

(...)

Oppsummering

Forsikringstaker opplyser at de var plaget med rystelser under sprenging i forbindelse med bygging av ny skole på naboeiendommen, og at dette har ført til skader på hus og inventar.

Ved inspeksjon ble det avdekket sprekkdannelse i mur utvendig og innvendig. Usikker om dette skyldes sprenging eller elde.

Skade på dør og vindu er vanskelig å sette i sammenheng med sprenging men det kan være mulig. Når det gjelder skade på ildsted er det vanskelig å finne noen annen grunn til at dette har flyttet på seg, slik forsikringstaker opplyser, enn at det skyldes rystelser i huset.

Ildstedet er installert av godkjent installatør (XX tlf. YY), og kjøpt gjennom lokalt varehus.

Selskapet mente at denne rapporten ikke var god nok til å vurdere spørsmålet om ansvar og innhentet derfor en ny rapport hvor også selskapets interne fagmann F.T. deltok.

Firma R. utarbeidet en ny rapport 8.10.19:

Hva forårsaket skaden, og hvorfor?

Det er skader og sprekker i mur utvendig på huset. Disse har ifølge forsikringstaker oppstått som følge av sprenging i forbindelse med bygging av ny skole på naboeiendom.

Forsikringstaker opplyser at de var plaget med kraftige rystelser i huset under byggeperioden.

Arbeidene med skolen var ferdigstilt for ca. 3-4 år siden. Denne ligger ca. 500 meter fra ft sitt hus, og det er lite sannsynlig at dette er den direkte årsaken til innmeldt skade. Den mest sannsynlige årsaken til skade er alder, slitasje og setninger over tid.

Regress

Nei.

Jeg kan ikke se at noen kan holdes ansvarlig for skaden.

(...)

Oppsummering

Forsikringstaker opplyser at de var plaget med rystelser under sprenging i forbindelse med bygging av ny skole på naboeiendommen, og at dette har ført til skader på hus og inventar.

Ved inspeksjon ble det avdekket sprekkdannelse i mur utvendig og inne i kjeller. Dette skyldes mest sannsynlig setninger over tid som følge av boligens alder, og kan ikke sees i sammenheng med sprenging for 3-4 år siden.

Skade på dør og vindu er trolig et resultat av alder og slitasje.

Når det gjelder skade på ildsted er det vanskelig å finne noen annen grunn til at det har flyttet på seg, slik forsikringstaker opplyser, men trolig skyldes skader på ildstedet bruker feil.

Selskapet avsto kravet i brev av 11.10.19. Sikrede klaget på avgjørelsen 30.10.19 og påpekte at takstmannen som var på befaring hadde fortalt sikrede at han ikke hadde kjennskap til sprengningsskader. Selskapet opprettholdt sitt standpunkt i brev av 13.11.19.

Sikrede klaget inn saken til Finansklagenemnda 31.1.20, og selskapet innhentet en ny vurdering fra sin interne takstmann 28.2.20. I e-post fra takstmann er skadene vurdert slik:

VURDERING:

Har lest igjennom vår kundes klage og gått igjennom skaderapport utarbeidet av R.

I Rs rapport så oppgis avstand mellom skole og vår kundes bolig til 0,5 km.

I følge vår kunde se er dette feil og riktig avstand er 150 meter, dette er kontrollert på kart og medfører riktighet.

(...)

Sprengningsarbeider:

Ved å benytte nye kriterier for vurdering av sprengningsarbeidene avstand 150 meter, grenseverdi på bolig 10,19 mm/s. Fjellkonstant 250 så vil en teoretisk beregning av sprengstoff forbruk, kg pr intervall blir 37,4 kg.

For å kunne generere en rystelse på 10,19 mm/s på vår kundes bolig. Dette er betydelig lavere en beregning ved en avstand på 500 meter, men vurderes allikevel for høyt. Bergsprenger har overveiende sannsynlig ikke benyttet en slik mengde på grunn av bebyggelse betydelig nærmere. Det konkluderes da at rystelser på vår kundes bolig ikke har overskredet grenseverdi. Således kan ikke rystelser legges til grunn for å være hovedårsak til skader oppgitt av kunde.

(...)

Skader:

Sprekk ved vindu

Meldte skader på panel er typiske skader som skyldes tørk i underliggende treverk, panel og listverk som finnes i de fleste boliger.

(...)

Man kan med 100 % sikkerhet konkludere med at denne skaden ikke kan sees i sammenheng med rystelser, eller hatt en utløsende effekt. Treverk kryper ikke av rystelser.

Verandadør

Terrassedør fra 80 tallet, det er helt normalt at dører vil sige og få slitasje på hengslene over tid og må justeres. Man kan også se at det er blitt lagt nytt gulv slik at klaring mellom underkant dørblad og gulvoverflate er minimal. Slik at det skal en svært liten endring til, før dørblad subber i gulvet. Oppdaget våren 2018.

Sprekker i mur kjeller

Noe usikker årsak, sprekk i overkant ikke oppstått som følge av rystelse. Sprekkene bærer ingen karakteristiske trekk til å ha oppstått som en direkte følge av rystelser (kileformet og "saktannende" bruddflater) Det er forskjellige avstander mellom bruddkantene på sporadiske steder og det mangler biter. Konklusjon: Oppstått som følge av spenninger, da dette trolig er en sparesteinsmur fra 1942. Muren vil da ha forskjellige betongtykkelser og steinstørrelser i seg samt manglende armering som kan føre til slike oppsprekninger/krakeleringer. Svak konstruksjon. Oppdaget av kunde i 2017.

Sprekker og reparert skade i mur utvendig

Skade på puss skyldes fukt og frostspreng i pusslag. Takvann/nedløp har hatt utrenning i bakkant av muren. Dette vil da fukte opp muren kontinuerlig og skader vil oppstå pga dette og frostspreng i pusslag. På bildet ser man at dette har blitt flyttet ut for å ikke skade ny puss under oppføring. I klagebrev oppgir kunde at avflassingen startet i 2018. Riss i åpning til garasjeport, overveiende sannsynlig oppstått som følge av spenningskonsentrasjoner i pusslag. Rystelse kan ha hatt en utløsende effekt.

Sprekk i panel i stue

(...)

Man kan med 100 % sikkerhet konkludere med at denne skaden ikke kan sees i sammenheng med rystelser, eller hatt en utløsende effekt.

Skade på metallplate innsats og innvendig ildfast stein

Oppstår som følge av alder og slitasje. Metall plater bøyer seg ikke av rystelser og knuser ildfast stein. Boligen og andre oppgitte skader gjenspeiler ikke at boligen har vært utsatt for rystelser som knuser ildfast stein. Ikke relatert til rystelser.

Klebersteinsovn Otta 102

(...)

Utfra vurderinger av hvilke problemer kunde har hatt med ovnen sin, konkluderes det med at dette må ha oppstått som følge av montering/eller selve nøyaktigheten av produktets deler/sammensetning. Eller underlaget som ovnen er montert på (gulv). Denne ovnen veier i følge spesifikasjoner 240 kg. Dette er en betydelig punktbelastning av gulv under ovnen. Er dette hensyntatt? Noen for form for sig/bevegelse i underlaget vil høyst sannsynlig oppstå ved en slik belastning.

Opplysninger om at ovnen har skråstilt seg (skisse i klage) stiller jeg meg undrende til hvordan kan ha oppstått. Dette er en ovn som veier som sagt 240 kg, og det er lite trolig at rystelser over eller under grenseverdi skal ha kunne klart å flytte en slik ovn. Uten at det har blitt betydelige skader andre steder i boligen (hvilke krefter skal til for å få en slik ovn til å sprette opp slik at den skråstiller seg?) Dette er vel heller ikke å betrakte som en skade, at ovnen har skråstilt seg litt, da den fremdeles oppgis av kunde å stå i vater.

(...)

Skade på 2 stk pyntegjenstander

Det oppgis at disse var pakket inn i bobleplast, og skade ble oppdaget når disse ble pakket ut, de å konkludere med at skadene på disse skal kunne ha oppstått pga rystelser er ikke til stede. De har vært innpakket i bobleplast. Det konkludere med at disse gjenstandene har blitt utsatt for en eller annen mekanisk belastning av ukjent årsak, og ikke relatert til skadesaken.

Sikrede krever erstatning for skadene og anfører at de er omfattet av forsikringen, og at sikrede har meldt fra om skadene i tide.

Sikrede anfører at flere skader var skjedd i forbindelse med byggevirksomhet i nærheten de siste årene. Sikrede var hos selskapet på G. 24.8.18 og meldte om store skader på klebersteinovnen fra 2010. Siden arbeidene var pågående ble sikrede og saksbehandler enige om å ikke melde inn skade før arbeidet rundt hadde stilnet.

Sikrede anfører at takstrapportene som ble innhentet i forbindelse med skadene er dårlige, og at takstmannen forklarte på befaringen at han ikke hadde kjennskap til sprengningsskader.

Sikrede avviser at gjennomgangen av skadene fra selskapets interne takstmanns er korrekt. Takstmannen har rett i at treverk ikke kan krympe av rystelser, men rystelsene har ført til at treverket har sprukket og gått fra hverandre i skjøten. Skader på verandadøren er også en følge av sprenging. Hvis årsaken var elde, måtte dette ha fremkommet tidligere, også andre steder i huset. Det har ikke vært behov for å justere andre dører i huset, eller vært lignende skader.

Sikrede stiller spørsmål om hva takstmannen mener med naturlige spenninger i huset. Grunnarbeidene på huset ble gjort med normal og god fagkunnskap. Kjelleren ble kontrollert for fukt for noen år tilbake, og verdiene var normale. Kontrollen ville også ha avdekket evt. feil med dreneringen rundt huset. Dreneringen er derfor ikke tett, og den er dyp nok og kan ikke gi telehiv.

Argumentene til takstmannen om klebersteinsovn er lite gjennomtenkte. Det er ingen håndverkerfeil som kan ha forårsaket at ovnen forskyver seg på grunnplaten, uten at det er mulig å flytte den. Ovnen ble vatret rett ved montering, og er det ikke sprengningsskade, så er det heller ikke håndverkerfeil. Selger av ovnen hadde 46 års erfaring med ovner og har vært involvert i alt dette, han sier at det ikke er snakk om noe brukerfeil.

Sikrede anfører at bilder og pyntegjenstander på vegger og hyller forlyttet seg og falt i gulvet og ber om en forklaring på hvordan disse er blitt ødelagt.

Det pågår fortsatt sprengninger i området, litt lenger nord. De nærmeste naboene har hatt samme tilfeller med ting som ramler i gulv og ryker, og det er klaget til flere av byggefirmaene som holder på med arbeidene.

Selskapet avviser ansvar og anfører at skadene ikke er dekket av forsikringen. Forsikringen dekker plutselige og uforutsette skader på bygget med noen unntak som er listet opp i vilkårene. Selskapet anfører at skadene ikke kan anses som plutselige, men som skader som utvikler seg over tid. Det foreligger ikke dokumentasjon for at sprengningsarbeider i nærområdet kan ha forårsaket skadene sikrede har på sitt hus.

Selskapet anfører også at sikrede har meldt fra om skadene lenge etter at de ble oppdaget og langt over et år som er fristen, jf. fal. § 8-5.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om selskapet er ansvarlig for skade på mur og bolig.

Sikrede anfører at de aktuelle skadene skyldes sprengning. Nemndspraksis har lagt til grunn at sprengning må regnes som "eksplosjon" selv om det ikke oppstår brann, jf. FinKN-2018-547,

FinKN-2018-463 og FinKN-2016-378. Spørsmålet er derfor om det er dokumentert at skadene skyldes slik eksplosjon.

Det er fremlagt flere takster over skadene. Den første oppsummerer slik:

Oppsummering

Forsikringstaker opplyser at de var plaget med rystelser under sprenging i forbindelse med bygging av ny skole på naboeiendommen, og at dette har ført til skader på hus og inventar.

Ved inspeksjon ble det avdekket sprekkdannelse i mur utvendig og innvendig. Usikker om dette skyldes sprenging eller elde.

Skade på dør og vindu er vanskelig å sette i sammenheng med sprenging men det kan være mulig. Når det gjelder skade på ildsted er det vanskelig å finne noen annen grunn til at dette har flyttet på seg, slik forsikringstaker opplyser, enn at det skyldes rystelser i huset.

Ildstedet er installert av godkjent installatør (XX tlf. YY), og kjøpt gjennom lokalt varehus.

Formuleringene "usikker på om dette skyldes sprengning eller elde", og at sprengning "kan være mulig" skadeårsak, tilsier at sprengning ikke er mer sannsynlig enn andre årsaker.

Den andre rapporten har slik oppsummering:

Oppsummering

Forsikringstaker opplyser at de var plaget med rystelser under sprenging i forbindelse med bygging av ny skole på naboeiendommen, og at dette har ført til skader på hus og inventar.

Ved inspeksjon ble det avdekket sprekkdannelse i mur utvendig og inne i kjeller. Dette skyldes mest sannsynlig setninger over tid som følge av boligens alder, og kan ikke sees i sammenheng med sprenging for 3-4 år siden.

Skade på dør og vindu er trolig et resultat av alder og slitasje.

Når det gjelder skade på ildsted er det vanskelig å finne noen annen grunn til at det har flyttet på seg, slik forsikringstaker opplyser, men trolig skyldes skader på ildstedet bruker feil.

Denne rapporten tilsier at det er mest sannsynlig at skadene skyldes setninger over tid, og ikke sprengning for tre–fire år siden. Den tredje rapporten sier bl.a. at:

Dette er betydelig lavere en beregning ved en avstand på 500 meter, men vurderes allikevel for høyt.

Bergsprenger har overveiende sannsynlig ikke benyttet en slik mengde på grunn av bebyggelse betydelig nærmere. Det konkluderes da at rystelser på vår kundes bolig ikke har overskredet grenseverdi. Således kan ikke rystelser legges til grunn for å være hovedårsak til skader oppgitt av kunde.

Nemnda peker på at det etter vilkårene ikke er noe krav om at rystelser må være hovedårsak, men at skadene må være "en følge av" "eksplosjon". Men når rystelsene ikke har overskredet grenseverdien, kan det ikke legges til grunn at eksplosjon er en nødvendig betingelse for skadene.

Ut fra dette er det ikke sannsynliggjort at de aktuelle skadene skyldes eksplosjon i form av sprengning.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Selskapet gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Trine Vøien (selskapsrepresentant) og Gyrid Giæver (forbrukerrepresentant).